

LECTIO XLIX - Η ΠΟΡΚΙΑ ΚΑΙ Ο ΒΡΟΥΤΟΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Άσκηση Ι.

Να εντοπιστούν οι περιπτώσεις της γερουνδιακής έλξης που υπάρχουν στο κείμενο. Να διευκρινιστεί αν η έλξη είναι υποχρεωτική ή όχι.

Λύση

de interficiendo Caesare: υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη, γιατί πριν την έλξη η φράση θα είχε ως εξής: *de interficiendo Caesarem*. Θα είχαμε, δηλαδή, εμπρόθετη αφαιρετική του γερουνδίου με αντικείμενο σε αιτιατική, που απαιτεί γερουνδιακή έλξη.

unguium resecandorum causā..: υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη, γιατί πριν την έλξη η φράση θα είχε ως εξής: *ungues resecandi causā*. Θα είχαμε, δηλαδή, εμπρόθετη γενική του γερουνδίου με αντικείμενο σε αιτιατική, που απαιτεί γερουνδιακή έλξη.

ad eam obiurgandam: υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη, γιατί πριν την έλξη η φράση θα είχε ως εξής: *ad obiurgandum eam*. Θα είχαμε, δηλαδή, εμπρόθετη αιτιατική του γερουνδίου με αντικείμενο σε αιτιατική, που απαιτεί γερουνδιακή έλξη.

Άσκηση II.

Στα παρακάτω παραδείγματα να προστεθεί στο γερούνδιο το αντικείμενο που βρίσκεται μέσα σε παρένθεση και να γίνει η γερουνδιακή έλξη· να διευκρινιστεί αν η έλξη είναι υποχρεωτική ή όχι:

Romam venimus *ad videndum* (Paulam)

Iuvenes cupidi erant *videndi* (puellas)

Romae adfuimus *ad parandum* (magnas divitias)

Venit (libros) *legendi causā*.

Discimus *legendo* (libros)

Hoc genus (= είδος) armorum aptum est *tegendo* (corpora) (tego = καλύπτω)

Λύση

Romam venimus *ad videndum* (Paulam) → Romam venimus ad Paulam videndam (υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη, γιατί έχουμε εμπρόθετο τύπο γερουνδίου με αντικείμενο σε αιτιατική)

Iuvenes cupidi erant *videndi* (puellas) → Iuvenes cupidi erant puellarum videndarum (όχι υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη, γιατί έχουμε απρόθετη γενική γερουνδίου)

Romae adfuimus *ad parandum* (magnas divitias) → Romae adfuimus ad magnas divitias parandas (υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη, γιατί έχουμε εμπρόθετη αιτιατική γερουνδίου με αντικείμενο σε αιτιατική)

Venit (libros) *legendi causā* → Venit librorum legendorum causa (υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη, γιατί έχουμε εμπρόθετη γενική γερουνδίου με αντικείμενο σε αιτιατική)

Discimus *legendo* (libros) → Discimus libris legendis (όχι υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη, γιατί έχουμε απρόθετη αφαιρετική γερουνδίου)

Hoc genus (= είδος) armorum aptum est *tegendo* (corpora) (tego = καλύπτω) → Hoc genus armorum aptum est corporibus tegendis (υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη, γιατί έχουμε απρόθετη δοτική γερουνδίου με αντικείμενο σε αιτιατική).

Άσκηση III.

Να μεταφραστεί στα λατινικά η πρόταση «ήλθαν πρέσβεις, για να ζητήσουν (peto) ειρήνη (pax)» με τους πέντε διαφορετικούς τρόπους που υποδεικνύουμε στις παρατηρήσεις.

Λύση

Legati venerunt, ut pacem peterent (δευτερεύουσα τελική πρόταση)

Legati venerunt, qui pacem peterent (δευτερεύουσα αναφορική-τελική πρόταση)

Legati venerunt pacem petitum (αιτιατική του σουπίνου)

Legati venerunt pacis petendae causā (causā.. + γενική γερουνδιακού)

→ υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη

Legati venerunt ad pacem petendam (ad + αιτιατική γερουνδιακού) → υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Άσκηση Ι.

Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο, όπου κρίνεται απαραίτητο):

interficiendo: το β' ενικό προστακτικής ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται

cognovisset: το β' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού στη φωνή που βρίσκεται

resecandorum: το απαρέμφατο μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται

poposcit: η αφαιρετική του σουπίνου και το απαρέμφατο παρακειμένου στη φωνή που βρίσκεται

elapso: το απαρέμφατο μέλλοντα

praeripuisset: το γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται

molientem: το β' ενικό οριστικής μέλλοντα

experiri: το γ' ενικό υποτακτικής υπερσυντελικού

essem interemptura: το β' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας

cessisset: το α' πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου στη φωνή που βρίσκεται

Λύση

interficiendo: interfice

cognovisset: cognosceretis

resecandorum: resectum iri

poposcit: postulatu, poposcisse

elapso: elapsurum esse

praeripuisset: praeripiunt

molientem: molieris/moliere

experiri: experta esset

essem interemptura: eritis interempturae

cessisset: cesserimus

Άσκηση II.

Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται:

uxor: η δοτική πληθυντικού

viri: η κλητική ενικού

consilium: η γενική ενικού

unguium: η αφαιρετική ενικού

clamore: η αιτιατική ενικού

tonson: η γενική πληθυντικού

officium: η δοτική ενικού

temerarium factum: η αιτιατική πληθυντικού

certissimum indicium: η αφαιρετική πληθυντικού

aequo animo: η ονομαστική πληθυντικού

Λύση

uxor: **uxoribus**

viri: **vir**

consilium: **consilii/consili**

unguium: **ungue/ungui**

clamore: **clamorem**

tonsonis: **tonsonum**

officium: **officio**

temerarium factum: **temeraria facta**

certissimum indicium: **certissimis indiciis**

aequo animo: **aequi animi**

Άσκηση III.

Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται:

sui: η γενική πληθυντικού

eam: η δοτική πληθυντικού

cui: η αιτιατική ενικού αρσενικού γένους

hoc: η αφαιρετική ενικού θηλυκού γένους

tale: η γενική ενικού

tibi: η γενική πληθυντικού

Λύση

sui: **suorum**

eam: **eis/iis/is**

cui: **quem**

hoc: **hac**

tale: **talis**

tibi: **vestri/vestrum**

Άσκηση IV.

secreto, temerarium, certissimum, aequo: να αντικατασταθούν τα παραπάνω επίθετα και επιρρήματα στους άλλους βαθμούς.

Λύση

secreto: **secreto/secrete, secretius, —**

temerarium: **temerarium, magis temerarium, maxime temerarium**

certissimum: **certum, certius, certissimum**

aequo: **aequo, aequiore, aequissimo**

Άσκηση V.

[...] unguium resecandorum causā .: να εκφρασθεί ο σκοπός με τους άλλους γνωστούς τρόπους.

Λύση

[...] unguium resecandorum causā (causā + γενική γερουνδιακού με υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη):

1. [...] ut ungues resecaret (τελική πρόταση)
2. [...] quae ungues resecaret (αναφορική-τελική πρόταση)
3. [...] ungues resectum (αιτιατική σουπίνου)
4. [...] ad ungues resecandos (ad + αιτιατική γερουνδιακού με υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη)

Άσκηση VI.

elapso, vocatus: Να μετατραπούν οι μετοχές σε ισοδύναμες προτάσεις.

Λύση

elapso: quod is elapsus esset.

vocatus: cum Brutus vocatus esset ή postquam Brutus vocatus est/erat

Άσκηση VII.

non est hoc [...] temerarium factum meum, sed certissimum indicium amoris mei erga te tale consilium molientem: Να μεταφερθεί η πρόταση σε πλάγιο λόγο με εξάρτηση από το Porcia dixit.

Λύση

Porcia dixit non esse illud temerarium factum suum, sed certissimum indicium amoris sui erga illum tale consilium molientem

Άσκηση VIII.

cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset: Να αναγνωρισθεί το είδος της πρότασης, να δικαιολογηθεί η εισαγωγή, η εκφορά και η ακολουθία των χρόνων. Στη συνέχεια να μετατραπεί σε αφαιρετική απόλυτη μετοχή.

Λύση

cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset:

- Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *poroscit*. Εισάγεται με τον *cum* τον ιστορικό-διηγηματικό, ο οποίος υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια και δημιουργεί ανάμεσά τους μια σχέση αιτίου και αιτιατού. Εκφέρεται με υποτακτική, που κάνει φανερό τον ρόλο του υποκειμενικού στοιχείου. Συγκεκριμένα, με υποτακτική υπερσυντελικού (*cognovisset*), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*poroscit*) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.
- *viri sui consilio de interficiendo Caesare cognito*

Άσκηση IX.

de interficiendo Caesare: Να αιτιολογηθεί εάν η γερονδιακή έλξη είναι υποχρεωτική ή όχι και να αποδώσετε τη φράση με τη μορφή που είχε πριν γίνει η γερονδιακή έλξη.

Λύση

de interficiendo Caesare: Η γερονδιακή έλξη είναι υποχρεωτική, γιατί πριν την έλξη θα είχαμε εμπρόθετη αφαιρετική του γερονδίου με αντικείμενο σε αιτιατική, που απαιτεί γερονδιακή έλξη.

Πριν τη γερονδιακή έλξη η φράση είχε ως εξής: de interficiendo Caesarem

Άσκηση Χ.

quod tonsoris praeripuisset officium: Να αναγνωρισθεί το είδος της πρότασης, να δικαιολογηθεί η εισαγωγή, η εκφορά και η ακολουθία των χρόνων. Στη συνέχεια να μετατραπεί σε αφαιρετική απόλυτη μετοχή.

Λύση

quod tonsoris praeripuisset officium:

- δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το venit. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο quod και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί εκφράζει υποκειμενική αιτιολογία. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελικού (praeripuisset), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (venit) και δηλώνεται το προτερόχρονο στο παρελθόν.
- officio tonsoris praerepto

Ημερομηνία τροποποίησης: 24/02/2012